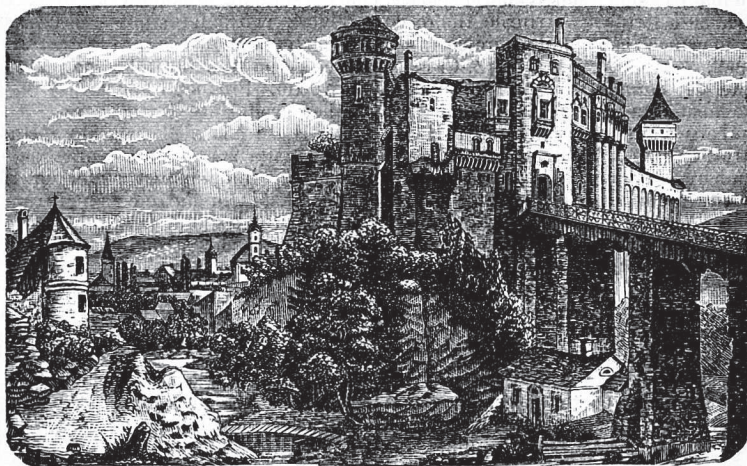

aceste două șiruri curge Jiul românesc. În colțul sud-vestic se înalță piscuri de ale munților Godian-Sarcu. În partea vestică se extind munții Poiana Rusca, cu ramuri până în valea Streiului. La nord se extind ramii sudici ai Munților Apuseni în diferite grupe, precum: munții Baiei de Criș, ai Sécărămbului, etc. Rîul cel mai de frunte al comitatului e *Murșul*, care intra pe la Balomir în comitat; valea lui e largă, dar în unele locuri, din jos de Deva, se strimtează. Dintre afluenții lui mai însemnați sînt Valea Vinerii, Streiul, Cerna și rîul Dobrei. În sud se află Jiurile, Jiul unguresc și Jiul românesc, cari se împreună la Bărbătenii de jos și trec în România. Partea nordică e udată de Crișul Alb, care trece la Basarabeasa în comitatul Aradului. *Clima* e aspră în munți, și mai moderată în văi, cu deosebire în valea Murșului. Comitatul H. e bogat în păduri și cu deosebire în produse miniere. În partea nordică, la Sécărămb, apoi în Zarand, la Ruda, Criscior, Băița și în im-

comitatelor transilvane ținutul comitatului de ași al H. n'a format un comitat deosebit, ci aparținea comitatului Albei. Românii de aici, împărțiți în cneziate, atrînu la început foarte puțin de statul ungar. Numai mai târziu au fost aduși în dependență și atunci s'a creat comitatul Hunedoarei. Pe la finea secl. XIII, exista deja comitatul H., de oarece de pe atunci ne este cunoscut numele celui dintăiu comite suprem, (din un act dela 1295). Pe teritorul comitatului au fost foarte mulți nobili români, parte nobili din vechime, parte nobilitați pentru meritele câștigate în resboaiele cu Turcii. Ioan *Huniade* a nobilitat foarte mulți Români pentru merite militare. Mulți din acești nobili, părăsindu-și confesiunea orientală, s'au maghiarisat. Maghiarii băștinași de ași din H. sînt parte covîrșitoare urmașii acestor nobili maghiarisaji. [Silv. Mold.]

„Hunedoara“, însoțire de anticipațiune și credit în *Deva* (Trs., cott. Hunedoara), fundată la 1885. Capital social fl. 15,950 în 319 mise à fl. 50.

Cetatea Huniadeștilor înainte de restaurare.

prejurime sînt bogate mine de aur și argint, pe cînd în jurul Hunedoarei, la Ghelari, Teliuc, Govașdia, etc. sînt mine de fier. La sud în valea Jiurilor, la Petroșeni și jur, sînt mine bogate de cărbuni. *Comunicația*. Prin comitat sînt 4 căi ferate și șosele și căi comitatense. Dintre căile ferate cele mai însemnate sînt calea ferată de pe valea Murșului și cea de pe Streiu, care trece în valea Jiurilor. Numărul *locuitorilor* este de 267,895 (la 1891) (pe un km². 39 suflete.) Din numărul total sînt 238,486 Români, 8047 Germani, 17,167 Magh., ceialalți Sârbi, Slovaci, Ruteni, etc. După confesiune sînt: gr.-or. 190,018, gr.-cat. 50,520, rom.-cat. 15,121, evang. 2202, elev. 7351, unit. 206 și israeliți 2470. *Administrația*. Comitatul H. e împărțit în 10 cercuri pretoriale; are 4 orașe cu magistrat, 6 comune mari, 422 mici și 47 cătune. Locul central al comitatului e *Deva*. — *Istoricul*. Cei mai vechi locuitori, dintre neamurile cari trăiesc și ași, sînt *Românii*, cari în părțile aceste au fost pe timpurile migrațiunii popoarelor mai deși. Ei au contopit elemente slave. Pe Români i-au aflat aici Maghiarii, la venirea lor. La crearea

Hunfalvy, Paul, filolog și istoric magh., n. 10 Aug. 1810, † 1891; 1841 membru al Academiei magh.; 1842 prof. al dreptului în Késmárk; 1849 deputat; se mută la Pesta și 1856 redactează revista: Magyar nyelvészet (Linguistica magh.). S'a ocupat mult de filologia comparativă a limbilor fino-ugrice și turco-tatarice și a ajuns la convingerea, că limba magh. aparține limbilor fino-ugrice. A studiat materialul lingvistic adunat de Reguly și l-a editat în operele: *Vogul föld és nép; A kondai vogul nyelv, 1872. Az északi osztják nyelv, 1875, ș. a.* Dintre chestiunile istorice l-au preocupat: originea Sécuilor; fidedemnitatea lui Anonymus; originea limbei și a poporului român. H. ne contestă autochtonia, susținînd în operele sale: *Die Rumänen und ihre Ansprüche, Magyarországnak ethnografiája* și a Rumunok történetei, că limba și poporul român s'a format în Balcani, de unde în secl. XIII s'au străcurat ca păstori în Ungaria.

Hunia, com. rur. în Rom., j. Dolj cu 1640 loc. (Dicț. geogr. 1896), 1 biserică și 1 școală; pe teritorul com. se află balta numită H., ce își ia nascere din Dunăre și are o întindere de 35 ha.